

**Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie**

Instytut Ekonomii i Finansów

Tomasz Włodarczyk

**Uwarunkowania finansowej efektywności
zakładów ubezpieczeń w kontekście
spełniania wymogów wypłacalności**

**Determinants of the financial efficiency of insurance
companies in the context of meeting solvency requirements**

Rozprawa doktorska

Doctoral thesis

Praca doktorska wykonana pod kierunkiem
dr. hab. Mirosława Wasilewskiego, prof. SGGW
Instytut Ekonomii i Finansów, Katedra Finansów

Warszawa 2025

Summary

Determinants of the financial efficiency of insurance companies in the context of meeting solvency requirements

The main aim of the work was to determine the conditions for shaping the financial efficiency of insurance companies in Poland in the field of business insurance under the influence of changes in the level of equity capital, maintained for solvency purposes. The main objective was achieved by determining the strength and direction of the impact of key factors related to the fulfillment by entities of the insurance sector in Poland of the requirements imposed as a result of the implementation of the Solvency II directive into the Polish legal system from January 1, 2016, i.e. maintaining a specific amount of equity capital on the need to meet solvency requirements on their financial effectiveness, measured using industry-specific indicators, i.e. ROA, ROE, ROI, ROT. The research covered all enterprises operating in the field of business insurance in Poland in 2016-2021. Both Branch I entities, i.e. those offering life insurance, and Branch II entities, i.e. offering other personal insurance and property insurance.

The work determines the relationships between the financial efficiency of insurance companies operating in Poland in the field of business life insurance, other personal insurance and property insurance and their size and level of solvency ratios. The concept, essence and methods of measuring efficiency in insurance companies were presented. The scope, essence and methods of measuring the solvency of insurance companies were presented. The scope of reporting by insurance companies was discussed, in accordance with the requirements of national and international legal regulations and financial reporting standards. The principles of categorization of insurance companies used by the supervisory authority, i.e. the Polish Financial Supervision Authority, are presented. The evolution of the values of indicators measuring the financial efficiency of the surveyed entities is presented depending on changes in the level of reported solvency ratios and divided into groups and classes of entities depending on the type of risk accepted for insurance and the value measured by the size and systemic significance criteria used for classification by the Polish Financial Supervision Authority.

The research shows that changes in the value of the capital requirements coverage ratio did not have a statistically significant impact on the level of investment profitability of insurance sector enterprises in Poland in the examined period. For this measure of the financial efficiency of the entities being the objects of the research sample, the value of the market share indicator, the value of the enterprise's assets and the value of the entire insurance market in Poland were statistically significant.

The results of the conducted research indicate that in the case of Branch I insurance companies, i.e. entities offering life insurance, the average value of the PWK coefficient is the higher the higher the company's market share, but only among entities achieving a market share in the range to 5 %. Entities whose market share is higher than 5%, i.e. classified as class 1, have a solvency ratio lower than class 2 entities and at the same time higher than class 3 and class 4 entities. In the case of branch II insurance companies, i.e. entities offering other

insurance property and other personal insurance, no relationship was found between the size of the enterprise and the value of the PWK coefficient in the analyzed period.

Keywords: insurance company, solvency, financial efficiency, profitability.

Streszczenie

Uwarunkowania finansowej efektywności zakładów ubezpieczeń w kontekście spełniania wymogów wypłacalności

Celem głównym pracy było określenie uwarunkowań kształtowania efektywności finansowej zakładów ubezpieczeń w Polsce w zakresie ubezpieczeń gospodarczych pod wpływem zmian w poziomie kapitałów własnych utrzymywanych na potrzeby wypłacalności. Cel główny zrealizowano poprzez ustalenie siły i kierunku oddziaływania kluczowych czynników związanych ze spełnieniem, przez podmioty sektora ubezpieczeniowego w Polsce, wymagań stawianych przed nimi w wyniku zaimplementowania do Polskiego porządku prawnego od 01.01.2016 roku dyrektywy Solvency II, tj. utrzymywania określonego zasobu kapitałów własnych na potrzeby spełnienia wymogów wypłacalności na ich efektywność finansową mierzoną przy zastosowaniu charakterystycznych dla branży wskaźników tj. ROA, ROE, ROI, ROT. Badaniami objęte zostały wszystkie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie ubezpieczeń gospodarczych w Polsce w latach 2016-2021. Zarówno podmioty działu I, tj. oferujące ubezpieczenia na życie jak i działu II, tj. oferujące pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe.

W pracy określono zależności pomiędzy finansową efektywnością zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność w Polsce w latach 2016-2021 w zakresie ubezpieczeń gospodarczych na życie oraz pozostałych ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych a ich wielkością i poziomem wskaźników wypłacalności. Zaprezentowano pojęcie, istotę oraz metody pomiaru efektywności w zakładach ubezpieczeń. Przedstawiono zakres, istotę oraz sposoby mierzenia wypłacalności zakładów ubezpieczeń. Omówiono zakres sprawozdawczości zakładów ubezpieczeń, zgodnie z wymogami krajowych jak i międzynarodowych regulacji prawnych oraz standardów sprawozdawczości finansowej. Przedstawiono zasady kategoryzacji zakładów ubezpieczeń stosowane przez organ nadzoru tj. Komisję Nadzoru Finansowego. Przedstawiono kształtowanie się wielkości wskaźników mierzących efektywność finansową badanych podmiotów w zależności od zmian w poziomie wykazywanych współczynników wypłacalności oraz w podziale na grupy i klasy podmiotów w zależności od rodzaju ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia oraz wielkości mierzonej kryterium wielkości i istotności systemowej stosowanym do klasyfikacji przez KNF.

Z przeprowadzonych badań wynika, że zmiany wartości współczynnika pokrycia wymagań kapitałowych nie oddziaływały w statystycznie istotny sposób na poziom rentowności inwestycyjnej przedsiębiorstw sektora ubezpieczeniowego w Polsce w badanym okresie. Dla tej miary efektywności finansowej podmiotów będących obiektami próby badawczej statystycznie istotne znaczenie miały wartość wskaźnika udziału w rynku, wartość aktywów przedsiębiorstwa oraz wartość całego rynku ubezpieczeń w Polsce.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że w przypadku zakładów ubezpieczeń działu I, tj. podmiotów oferujących ubezpieczenia na życie, średnia wielkość współczynnika PWK jest tym wyższa im wyższy jest udział przedsiębiorstwa w rynku jednak tylko wśród podmiotów osiągających udział w rynku w przedziale od 0% do 5%. Podmioty, których udział w rynku jest wyższy niż 5%, tj. zaklasyfikowane do klasy 1 wykazują wartość współczynnika wypłacalności niższą niż podmioty klasy 2 i jednocześnie wyższą niż podmioty klasy 3 i 4. W

przypadku zakładów ubezpieczeń działu II, tj. podmiotów oferujących pozostałe ubezpieczenia majątkowe oraz pozostałe ubezpieczenia osobowe, nie stwierdzono zależności pomiędzy wielkością przedsiębiorstwa a wartością współczynnika PWK w analizowanym okresie.

Słowa kluczowe: zakład ubezpieczeń, wypłacalność, efektywność finansowa, rentowność.